

Grönbok Den europeiska arbetskraften inom vården

Socialdepartementet

2009-01-16

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 725

Den europeiska arbetskraften inom vården

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 10 december 2008 grönboken ”Den europeiska arbetskraften inom vården”.

Bakgrunden till grönboken finns i Kommissionens hälsostrategi som antogs i oktober 2007 och som publicerades i Vitboken ”Together for Health”. Vitboken syftar bland annat till att främja en god hälsa i ett Europa med en åldrande befolkning genom att förbättra patientsäkerheten, stödja hälsosystem och användandet av ny teknologi. En förutsättning för att lyckas med detta är att det finns tillräckligt med hälso- och sjukvårdspersonal med rätt kompetens. Kommissionen har med anledning av detta tagit fram en grönbok om hälso- och sjukvårdspersonal i EU.

Grönboken har som ambition att så precist som möjligt beskriva de utmaningar EU:s hälso- och sjukvårdspersonal står inför och som är gemensamma för alla medlemsländer. Anledningen till att grönboken har tagits fram är att få ett bättre underlag för att bedöma vad som kan göras på EU-nivå för att bistå dem som ansvarar för att ge sjukvård att hantera dessa framtida problem.

I grönboken presenteras en rad idéer om möjliga områden där åtgärder kan vidtas. För att få en så allsidig belysning som möjligt från intressenter på området har kommissionen bjudit in till ett öppet samråd angående de frågor som tas upp i grönboken. Synpunkter ska ha inkommit till kommissionen senast den 31 mars 2009.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Grönboken "Den europeiska arbetskraften inom vården" har sin bakgrund i Kommissionens hälsostrategi som antogs i oktober 2007 och som publicerades i Vitboken "Together for Health". Vitboken syftar bland annat till att främja en god hälsa i ett Europa med en åldrande befolkning genom att förbättra patientsäkerheten, stödja hälsosystem och användandet av ny teknologi.

En förutsättning för att lyckas med att förbättra hälsan för befolkningen samt att erbjuda bättre villkor och tillgång till hälso- och sjukvård inom hela Europa är att det finns tillräckligt med hälso- och sjukvårdspersonal med rätt kompetens.

Grönboken beslutades av kommissionen den 10 december 2008.

1.2 Förslagets innehåll

Grönboken innehåller följande fyra huvudavsnitt:

Faktorer som påverkar EU-arbetskraften inom vården samt de viktigaste frågorna som måste tas upp. I detta avsnitt behandlas befolkningsfrågor och hur de påverkar tillgången på personal, den offentliga hälso- och sjukvårdens kapacitet, utbildning, hur man hanterar migration av hälso- och sjukvårdspersonal inom EU och globalt samt uppgifter till stöd för beslutsfattare. Kommissionen föreslår flera möjliga områden för åtgärder i detta avsnitt, tex att man:

- bedömer nivåerna för utgifter för vårdpersonalen
- ger vårdpersonalen bättre arbetsförhållanden,
- på olika sätt verka för att rekrytera fler till vården, allt från skolelever till yrkesverksamma personer över 55 år

- ser till att den tillgängliga vårdpersonalen används på ett mer effektivt sätt,
- samlar in bättre uppgifter om faktiska och potentiella hälsobehov hos befolkningen för att planera den framtida utvecklingen av arbetskraften inom folkhälsa,
- harmoniserar indikatorer för hälso- och sjukvårdspersonal,
- tar fram tillgänglig och jämförbar data som rör hälso- och sjukvårdspersonal samt
- sätter upp system som gör att man kan följa rörligheten hos hälso- och sjukvårdspersonalen.

Effekterna av ny teknik - att göra vårdpersonalen mer effektiv: Ny teknik, som exempelvis telemedicin, kan medföra att bättre hälso- och sjukvård kan erbjudas i avlägsna områden. Ny teknik kan också leda till ett bättre informationsutbyte mellan vårdenheter inom och mellan medlemsländer. Ny teknik kräver att personalen får utbildning. Som möjliga områden för att vidta åtgärder föreslår kommissionen

- att man utbildar hälso- och sjukvårdspersonalen så att de utnyttjar fördelarna med den nya tekniken mest effektivt,
- att man uppmuntrar användandet av ny informationsteknik,
- att man ser till att ny informationsteknik är driftskompatibel samt
- att man förbättrar distribution av ny teknik inom EU.

Egenföretagare inom vården. Vissa yrkesgrupper som läkare, psykologer, tandläkare och sjukgymnaster driver ofta egna företag. Kommissionen presenterar som möjliga områden för åtgärder

- att uppmuntra fler företagare att ge sig in i hälsosektorn i syfte att förbättra planering av hälso- och sjukvård och samtidigt skapa nya arbetstillfällen samt
- att man bör undersöka vilka hinder som finns för eget företagande inom sektorn.

Sammanhållningspolitiken. Utvecklingen av EU:s hälso- och sjukvårdspersonal är också kopplad till policyn för sammanhållning inom EU. Enligt gällande bestämmelser är det möjligt att använda strukturfonder för att utveckla hälso- och sjukvårdspersonalen. Kommissionen föreslår som möjligt område för åtgärder att använda stödet i strukturfonderna i större utsträckning än vad som görs idag i syfte att utbilda och vidareutbilda hälso- och sjukvårdspersonal, att utveckla personalen samt att förbättra arbetsvillkoren för personalen.

1.3 Gällande svenska regler och förslaget effekt på dessa 2008/09:FPM62

Eventuella effekter på gällande svensk lagstiftning går inte att ta ställning till i nuläget eftersom grönboken inte innehåller några konkreta förslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Grönboken bedöms inte medföra några budgetära konsekvenser. Någon konsekvensanalys är i nuläget inte genomförd eftersom det inte finns några konkreta förslag att ta ställning till. Om samrådsförfarandet skulle leda till förslag som kan få konsekvenser för EU och/eller den svenska statsbudgeten återkommer regeringen till riksdagen i frågan.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens offentliga samråd på området och anser att en diskussion inom gemenskapen om hur man kan och bör hantera de utmaningar som grönboken tar upp kan vara värdefull.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Grönboken har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 152 i EG-fördraget slår fast att gemenskapsinitiativ på området folkhälsa ska helt och fullt respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och erbjuda hälso- och sjukvård. Emellertid betonar artikel 152 också att gemenskapen ska uppmuntra samarbetet mellan medlemsstaterna och främja samordning av ländernas handlingslinjer och program för den nationella hälso- och sjukvården.

Gemenskapsinitiativ är avsedda att komplettera de nationella handlingslinjerna i hälso- och sjukvården. EU kan i denna roll stödja medlemsländerna, att skapa nätverk och att ta del av varandras framgångsrika behandlingsmetoder.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

I nuläget finns det inte skäl att gå in på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna eftersom grönboken endast avser att inhämta intressenternas synpunkter på presenterade idéer om möjliga områden för åtgärder.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens syfte med grönboken är att få in synpunkter från alla intressenter på området. Svar och kommentarer beträffande innehållet i grönboken ska ha inkommit till kommissionen senast den 31 mars 2009.

Den svenska regeringen har för avsikt att skicka in sina synpunkter på grönboken till kommissionen.

4.2 Fackuttryck / termer